

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 sierpnia 2016 r.

Pozycja 474

POSTANOWIENIE

z dnia 27 lipca 2016 r.

Sygn. akt Ts 23/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący

Zbigniew Jędrzejewski – sprawozdawca

Piotr Tuleja

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 grudnia 2015 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M. J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 16 stycznia 2015 r. (data nadania), M. J. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność: art. 545 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.89.555, ze zm.; dalej: kpk) z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Postanowieniem z 1 grudnia 2015 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu przedmiotowej skardze konstytucyjnej. Uznał, że zarzuty podniesione w skardze konstytucyjnej nie zasługują na uwzględnienie, a ponadto, że skarżący nie wykazał w sposób dostateczny naruszenia przysługujących mu praw określonych w art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji. Wskazał także, że w sprawie skarżącego został wydany prawomocny wyrok, a to oznacza, iż skorzystał on z przysługującego mu prawa do sądu. Natomiast w odniesieniu do wymogu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania Trybunał przypomniał, że przepis art. 545 § 2 kpk ma przede wszystkim charakter gwarancyjny, zapewnia on dokonanie rzetelnej i obiektywnej oceny występowania przesłanek złożenia wniosku o wznowienie postępowania.

Na powyższe postanowienie skarżący wniósł – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym zarzucił Trybunałowi naruszenie art. 79 ust. 1 Konstytucji przez przyjęcie, że nie zostały naruszone prawa lub wolności skarżącego. W jego ocenie doszło do złamania przysługującego mu prawa do sądu na skutek niepoddania ocenie sądu istnienia przesłanek wznowienia postępowania, w przypadku gdy pełnomocnik z urzędu odmówi sporządzenia wniosku o jego wznowienie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.). Jednak zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie w postępowaniu przed Trybunałem na etapie wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Rozpatrywane zażalenie dotyczy postanowienia o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, która została wniesiona przed 30 sierpnia 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli, a zatem i do rozpoznania złożonego zażalenia, zastosowanie mają przepisy ustawy o TK z 1997 r.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 w zw. z art. 49 ustawy o TK z 1997 r. skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. b w zw. z art. 36 ust. 6 i 7 i z art. 49 ustawy o TK z 1997 r.). Bada on w szczególności, czy wydając zaskarżone postanowienie, prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W ocenie Trybunału zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty podniesione w zażaleniu nie podważają ustaleń w nim przedstawionych i dlatego nie zasługują na uwzględnienie.

Trybunał Konstytucyjny w kwestionowanym postanowieniu zasadnie zwrócił uwagę, że skarżący w sposób dostateczny nie wykazał naruszenia przysługujących mu praw określonych w art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji. Skarżący wnosząc skargę konstytucyjną zobowiązany jest, na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK z 1997 r., do wskazania, jakie konstytucyjne wolności lub prawa i w jaki sposób zostały naruszone. Jest to kwestia kluczowa dla formalnej oceny dopuszczalności nadania dalszego biegu wniesionej skardze konstytucyjnej. Zasadnicze znaczenie odgrywa fakt, czy rzeczywiście doszło do naruszenia wskazanego prawa lub wolności, albowiem uprawdopodobnienie przez skarżącego naruszenia jego praw lub wolności jest przesłanką konieczną dla uznania spełnienia wymogów formalnych stawianych przez ustawodawcę skardze konstytucyjnej. Niespełnienie tego wymogu formalnego stanowi, w myśl art. 49 w zw. z art. 36 ust 3 w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 1997 r., podstawę do odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że nie znajduje uzasadnienia zarzut skarżącego, zgodnie z którym prawo do wniesienia wniosku o wznowienie postępowania na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego jest takim samym zwyczajnym prawem jak prawo do sądu. Skarżący całkowicie pomija – jak Trybunał słusznie wskazał w zaskarżonym postanowieniu – nadzwyczajny charakter postępowania dotyczącego wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania karnego. Możliwość jego przeprowadzenia pojawia się z uwagi na zaistnienie szczególnych przesłanek, które ujawnia się – co istotne – po zakończeniu postępowania karnego w danej sprawie. Nie ulega zatem wątpliwości, że skorzystanie z nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest wniosek o wznowienie postępowania karnego, ma charakter dodatkowy, ponadprogramowy, wykraczający ponad konstytucyjny standard prawa do sądu. Trybunał podkreśla, że przedmiotem postępowania dotyczącego wznowienia postępowania karnego jest ocena zaistnienia szczególnych okoliczności uzasadniających skorzystanie z tej instytucji. Oznacza to, że orzekając w tej kwestii, sąd nie odnosi się w ogóle do istoty sprawy, bada jedynie, czy istnieją podstawy do wznowienia po-

stępowania karnego (zob. wyrok TK z 11 czerwca 2013 r., sprawa SK 23/10, OTK ZU nr 5/A/2013, poz. 57). Nadzwyczajny charakter instytucji wznowienia postępowania prawomocnie zakończonego, a w szczególności jego przedmiot, sprawia, że nie jest ona objęta wszystkimi gwarancjami przewidzianymi dla prawa do sądu (zob. wyrok TK z 12 stycznia 2010 r., sprawa SK 2/09, OTK ZU nr 1/A/2010, poz. 1). Trybunał zwraca także uwagę na to, że skarżącemu w toku postępowania został wyznaczony pełnomocnik z urzędu do sporządzenia wniosku o nadzwyczajne wznowienie postępowania. Wymóg sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania przez takiego pełnomocnika, jak słusznie podkreślił w zaskarżonym postanowieniu Trybunał Konstytucyjny, ma charakter gwarancyjny. Jednocześnie jednak, o czym przypomniał, ewentualna negatywna opinia pełnomocnika z urzędu w przedmiocie zasadności złożenia wniosku o wznowienie postępowania nie wyłącza możliwości wystąpienia z takim wnioskiem sporządzonym przez pełnomocnika z wyboru. Ponadto, jak wskazał, istnieją sądowe i wewnątrz korporacyjne mechanizmy kontroli rzetelności sporządzonej przez pełnomocnika opinii o braku podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania. Nie można także zapominać, jak zaznaczył, że nie każde orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność przepisu z Konstytucją stanowi podstawę do wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 2 kpk. W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że skarżący w sposób dostateczny nie wykazał naruszenia przysługujących mu konstytucyjnych wolności i praw. Negatywna ocena realizacji wymogów formalnych wniesionej przez skarżącego skargi konstytucyjnej uniemożliwia nadanie dalszego biegu skardze konstytucyjnej, co słusznie zostało podniesione przez Trybunał Konstytucyjny w zaskarżonym postanowieniu. Jednocześnie skarżący w wywiedzionym zażaleniu w żaden sposób nie odniósł się do oceny spełnienia wymogów formalnych dokonanej przez Trybunał Konstytucyjny.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego zgodnie z art. 49 w zw. z art. 36 ust. 7 ustawy o TK z 1997 r., postanawia jak w sentencji.